

Zbor strokovnega sveta Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

Boj za naše materijalne in pravne zadeve vsega državnega uradništva. — Dosedaj je 40.000 državnega uradništva enotno organiziranega. — V Sloveniji je organizacija narasla od okroglo 3000 na skoro 8000 članov.

V nedeljo 8. t. m. je zboroval v mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani strokovni svet naše Zveze. Strokovni svet je podobna institucija našemu širjemu svetu UJU. Svoje ime ima po tem, ker stoji iz zastopnikov vseh strok, ki so organizirane v Zvezi državnih nameščencev. Ta institucija se je uvedla za to, ker je nemogoče, da bi bile v odboru zastopane vse včlanjene organizacije, a je nujna potreba, da se od časa do časa zasliši mnenje vseh včlanih organizacij, oziroma se jim poda važnejše informacije.

Sestanek je pokazal, kako koristna je ta institucija za utrditev in poglobitev skupnih ciljev vsega državnega uradništva.

Poverjeništvu UJU so zastopali, ker je bil tov. poverjenik radi drugih organizacijskih poslov zadržan, tovariši: urednik Ivan Dimnik, strokovni tajnik Josip Kosbal in blagajnik Rado Grum.

Zastopnike je prijavilo 25 včlanih organizacij.

Zbor je otvoril načelnik Zveze državnih nameščencev za Slovenijo g. M. Paternoster.

Napredek skupne organizacije državnih nameščencev.

V svojem poročilu je g. načelnik omenil poglobitev organizacije, tako Zveze za Slovenijo, kakor celokupnega Čin. Saveza v Beogradu. Vse delo je bilo sedaj v prvi vrsti usmerjeno na smoteno izpopolnitev organizacije. K Zvezi državnih nameščencev za Slovenijo je dosedaj pristopilo že 42 strokovnih organizacij, vrše se pa pogajanja še z drugimi organizacijami, ki še niso pristopile. Članstvo je naraslo od 3237 na 7975 članov, torej za 4738 članov. V Glavnem Savezu je sedaj od 100.000 državnih nameščencev včlanih 40.000, kar kaže, da bo še treba delati na izpopolnitvi organizacije državnega uradništva. V zadnjem času je pristopil Savez hrvatskega uradništva, kar znači lep napredek. Glavni Savez dela priložno na statistiki in sestavi katastra vseh organizacij in članov. Zavzemal se bo le za včlanjene organizacije in za včlanjeno uradništvo, zaradi česar hoče imeti točno evidenco.

Seja Glavnega Saveza v Beogradu dne 9., 10. in 11. aprila t. l.

Tajnik g. Joža Bekš je nato poročal o seji v Beogradu, iz česar posnemamo: Navzoči so bili zastopniki iz vseh pokrajin v državi in skoro vse centralne strokovne organizacije. Razmotrivala so se sledeča vprašanja:

Organizacija oziroma reorganizacija Glavnega Saveza.

Vkljub precejšnjemu številu organiziranega državnega nameščentstva je organizacija še mlada in šibka in jo bo treba še izpopolniti in okrepiti. Delegati so se omejili v prvi vrsti na razmere v poedinih organizacijah in poročali o vzrokih, ki so ovirali delovanje posameznih organizacij.

Prvi je podal poročilo delegat Udruge iz Zagreba, ki predstavlja manjši del hrvatskega državnega uradništva. Večji del iz Saveza dosedaj ni bil včlanjen.

V Bosni šteje pokrajinski Savez do 8000 organiziranega uradništva, od katerih je največ upokojencev.

Južna Srbija je dobila v zadnjem času pravico po pravilih do svojega Saveza. Osnovala si je svoj lastni Savez, ki je prišel v organizacijo. Uradništvo je pa precej nezaupljivo do organizacije, kar je največji vzrok nezaupanje, ki obstoja še od prej do beograjskega vodstva.

Dalmacija ni poslala točnih statističnih podatkov.

Slovenija je točno ugodila vsem zahtevam centrale in deluje organizacija promptno ter tudi dobro napreduje.

V Vojvodini delajo posebno sodni uradniki na izpopolnitvi organizacije, ki pravijo, da centralni Savez ni storil vsega za ustanovitev samostojnega pokrajinskega Sa-

veza. Na vsak način bo treba za Vojvodino ustanoviti samostojni pokrajinski Savez. Centrala je obljubila posvetiti temu vprašanju vso pozornost.

Iz Črne gore ni podatkov.

Nato so podali poročila zastopniki poedinih centralnih strokovnih Udruženj, ki so povdarjala posebno kulturno delo Udruženj in Savezov, predvsem gradnjo domov itd. Povdarjali so, da majnka še v veliki meri prave stanovske zavesti.

Tomlačenje čl. 28. pravil Čin. Saveza.

Nastale so nejasnosti zaradi čl. 28. pravil Čin. Saveza, ker so nekatere strokovne organizacije bile mnenja, da ne mora biti pokrajinska strokovna organizacija včlanjena pri pokrajinskih Čin. Savezih, ako so njih centralna strokovna Udruženja zastopana v Glavnem odboru Čin. Saveza. Celo tako daleč so šla nekatere strokovna Udruženja, da bi se članarina morala plačevati direktno Savezu v Beogradu potom centralnih strokovnih Udruženj in ne potom pokrajinskih Savezov.

Centralna strokovna Udruženja so izrazila bojazan, da bi sicer izgubila na veljavi in bi se oslabil. Ta bojazan je pa povsem nepotrebna, ker imajo strokovna Udruženja še toliko dela in nalog v pogledu zadev, ki so specialne za dotično stroko in ne skupne vsemu državnemu uradništvu, da jim nikdar ne bo zmanjkalo dela, če hočejo biti na mestu. Činovniški Savez se ne bo mogel pečati s strokovnimi zadevami tako številnih strok, to mora preostati strokovnim centralnim Udruženjem. Poleg tega imajo pa strokovna Udruženja še polno ne-stanovskih, kulturnih in drugih zadev in vprašanj, ki kažejo nujno potrebo in zahtevajo za obstoj strokovnih Udruženj.

O tem vprašanju se je tudi razvila debata. Plačevanje članarine potom centralnih strokovnih Udruženj je nepravilno. Edino pravilno je, da plačujejo društva članarino pokrajinskim sekcijam strokovnih organizacij, te pa svojemu pokrajinskemu Savezu. Na vsak način je pa treba delovati za jasnejšo označitev razmerja centralnih strokovnih Udruženj do Čin. Saveza tudi že v pravih in je treba pravila v tem pogledu izpopolniti.

Centralna strokovna Udruženja sploh ne spadajo v Glavni odbor Čin. Saveza, kjer so pravi odborniki le zastopniki pokrajinskih Savezov, oziroma naj bi centralna strokovna Udruženja imela v Glavnem odboru le posvetovalen glas.

Pravilno je povdaril sreski poglavar dvorni svetnik g. dr. Ferjančič, da je ticha vselej protestirati, kadar se bo kdo kršila pravila, ki morajo biti naša ustava. Povedati moramo, da ne soglašamo s sklepi, ki nasprotujejo pravilom in zahtevati, da se pravila strogo izvajajo. Četudi morda zaradi mentalitete, ki še vedno vlada na jugu, ne prodremo, moramo konsequentno stati na pravilnem stališču in se oglašati.

Pristop hrvatskega Saveza javnih nameščencev v Čin. Savez.

Dosedaj je bil Savez hrvatskih javnih nameščencev, ki tvori ogromno večino hrvatskih javnih nameščencev, izven Čin. Saveza.

S strani Saveza v Zagrebu pa ni bilo ovire. V tem oziru je intervenirala tudi Zveza državnih nameščencev za Slovenijo. Na tej seji je bil Savez hrvatskih nameščencev sprejet v Čin. Savez, in sicer na ta način, da ohrani svojo popolno individualnost, enako ostane tudi Udruga pod enakimi pogoji, ki šteje manjši del nameščencev iz Hrvatske, za občevanje z Glavnim Savezom v Beogradu se pa osnuje skupni odbor.

Tudi v tem pogledu je bila iznešena v debati kritika, da bi se bilo treba držati striktnije pravil.

Članarina.

Glavni blagajnik je apeliral na redno plačevanje članarine, ker sicer ne more delovati Činovniški Savez. Savez bo rabil nuj-

no stalno pisarno, ki je ne bo mogel vzdrževati brez rednih prispevkov članstva. Nekatere organizacije so zahtevale, da bi se članarina ne plačevala od vsakega člana, temveč naj bi se članarina organizacijam pavšalirala po gotovem številu članstva. To je

proti pravilom. Članarina naj se plačuje točno, kakor to zahtevajo pravila.

V tem pogledu je debata pokazala, da vse organizacije naše Zveze stoji na stališču striktnega izvajanja pravil, ki nam morajo biti naša ustava. (Dalje prih.)

Kontraktualni učitelji, sprejem v državno službo s polnimi službenimi leti.

(Važna odločba ministrskega sveta.)

Poverjeništvu UJU je ponovno interveniralo glede ureditve sprejema kontraktualnih učiteljev in ureditve državljanstva. Glede sprejema kontraktualcev je izšel sedaj sledeči odlok:

Z rešenjem ministrskega sveta od 28. aprila 1927, pod O. N. br. 27.698 od 29. aprila 1927, se odobrava sprejem kontraktualnih učiteljev na osnovi čl. 2., odst. 3. in čl. 130., odst. 3. čin. zakona ter ureja sledeči nadaljnji postopek:

1. Z vsakim učiteljem, ki je naveden v rešenju ministrskega sveta, da se odobrava njegov sprejem v službo države na osnovi čl. 2., odst. 3. in čl. 130., odst. 3. čin. zakona kot kontraktualnega učitelja v oblasti, je napraviti pogodbo po priloženem vzorcu in v izvodih, kakor je to predvideno v čl. 10. pogodbe.

2. Kot nagrado je odrediti letno vsoto Din v višini, sorazmerno rednim službenim prejemkom aktivnega učitelja z isto službeno dobo kakor jo ima imenovani kontraktualni učitelj v osebnem draginski dokladu. Za vneseno vsoto ne obstoji retroaktivna možnost izplačila.

3. Izpolnjene in od kontraktualnega uslužbenca podpisane pogodbe je predložiti ministrstvu prosvete istočasno z dvojnimi prepisi priloge po čl. 12. čin. zakona (v kolikor je to mogoče), kakor tudi po dva prepisa prošnje za sprejem v službo države; od pogodb se po podpisu en izvod vrne za dotičnega kontraktualnega uslužbenca.

Vse že eventualno predložene prošnje in priloge se istočasno vračajo za predpisano postopanje.

Splošne vesti.

— Izid volitev v učiteljsko disciplinsko sodišče. V torek se je vršil skrutinij za volitve v učiteljsko disciplinsko sodišče za ljubljansko oblast. Izvoljeni so v vseh okrajih kandidati, ki jih je postavilo Poverjeništvu UJU — Ljubljana, vstevši tudi srez Kastav. Iz mariborske oblasti do zaključka lista še nismo prejeli poročila.

— Odstopil je upravni svetnik Učiteljske tiskarne g. Luka Jelenc. Odločil je tudi uredništvo »Edinstva«.

— Uredba o šolskih odborih. Izšla je nova uredba o šolskih odborih, ki jo prinesemo v prihodnji številki. S tem bode zopet vzpostavljen v neki obliki višji šolski svet in krajni šolski sveti bodo dobili svoje določene funkcije. Dobra stran te uredbe je ta, da bo šolstvo v tem pogledu izjednačeno v celi državi. Na ta način dobivamo počasi podlago za šolski zakon, ker ima tako uredba o disciplinskih sodiščih, kakor uredba o šolskih odborih zakonsko moč. K ustroju šolskih odborov in podrobnemu stališču se še povrnemo.

— Predsednik UJU toži predsednika in tajnika Saveza državnih činovnikov. Odbor Saveza državnih činovnikov je poslalo na UJU dopis v katerem je razžalil predsednika UJU. Te dni je vložil naš predsednik Petrovič tožbo proti predsedniku Saveza dr. Mih. Jovanoviću in tajniku dr. M. Đorđeviću. Sodišče pa naj odloča ali smeta na dopisu podpisana gospoda v imenu Saveza žaliti one, ki upravičeno kritizirajo njihovo delo. — Po »Narodni Prosveti«.

— Odsotnost učnih oseb — točno izpolnjevanje uradnih spisov. Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, v katerem konstatuje, da mnoge učne osebe samovoljno opuščajo pouk za pol ali celi dan ter poziva nadzornike in šolske upravitelje, da pazijo, da to odpravijo, a krivci naj se kaznujejo. — V istem odloku opozarja prosvetno ministrstvo, da je voditi uradne spise s strogo natančnostjo. Iz dnevnika mora biti razvidno, kaj in kako se je obravnavalo učno gradivo. Paziti je, da se redno vpisujejo in naznačajo šolske zamude in končno opozarja

šolske upravitelje, ki so oproščeni pouka, da najmanj po dve uri dnevno hospitirajo po razredih ter dajejo navodila podrejenemu učiteljstvu.

— Sestanek učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol. V smislu dogovora na zadnjem sestanku sklicujem na četrtek, dne 26. t. m. ob 9. uri v zborovalnici mestne osnovne šole v Celju sestanek učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol. Poročalo se bo o delovanju v preteklem šolskem letu ter sklepalo o nadaljnjem delu. Sestanka se udeležijo tudi oblastni referent za kmetijstvo g. svetnik Zidanišek kot zastopnik velikega župana. — Pero Jankovič, šolski upravitelj v Vojniku.

— Učiteljska društva, ki so sklenila pristop k »Zvezi državnih nameščencev« in še niso vpslala poverjeništvu določenih prispevkov, odnosno članarine, prosimo, da to nemudoma store, da zamoremo obračunati z »Zvezo«.

— Zborovanje treh društev UJU v Mežici. Dne 11. junija t. l. zborujejo v Mežici društva Mežica, Marenberg in Slovenjgradec. Za člane Slovenjgraškega društva je sledeči načrt potovanja: Odhod iz Slovenjgradca v soboto, dne 11. junija 1927 pred pol šestu uro, prihod v Prevalje po 8. uri, potem z rudniško obratno železnico event. z avtom v Mežico. Vrnitev: do Prevalj z rudn. obratno železnico, potem iz Prevalj z vlakom ob 18:27 uri, prihod v Slovenjgradec ob 20:50 uri. Oddaljeni člani bodo torej morali prenočevati v Slovenjgradu. Vračajo pa se event. lahko že s vlakom iz Prevalj ob pol 15. uri in dospejo v Mislinje ob pol 17. uri. Bolj hladnokrvni tovariši pa v soboto 11. junija 1927 lahko ostanejo v Mežici, da si prihodnji dan še ogledajo mežiški »podzemeljski raj«, ako bo rudniško ravnateljstvo v to privolilo, kar se bo še pravčasno naznanilo. Z ozirom na važne točke dnevnega reda ter na dejstvo, da je to zborovanje zadnje zborovanje v tekočem šolskem letu, naj smatra vsak družven član za svojo sveto dolžnost, udeležiti se tega pomembnega zborovanja. Polnoštevilnega snidenja pričakuje predsednik.

— Zbiranje denarja v šolah je po odloku prosvetnega ministra št. 4331 z dne 12. oktobra 1926 prepovedano, zato prosvetno ministrstvo ponovno opozarja, da se sme nabirati le v take svrhe, ki so po specialnem odobrenju ministrstva dovoljene.

— Novo vinarsko društvo v Mariboru bo izdajalo svoj ilustrirani mesečnik »Naše gorice«, kojega 1. številka (24 strani) izide okoli 10. t. m.

— Zbirka pirhov 1927. Do 1. maja t. l. je nakazalo Jugoslovenski Matici 351 šol v Sloveniji skupno 39.175:05 Din. Vsako nakazilo potrjuje Jugoslovenska Matica sproti z okusno diplomom. Otrokom obljubljenе slike je tudi deloma že razposlala; vsem naročilom pa, žal, se ni moglo zadostiti, ker ji je prva naklada slik že pošla, druge naklade pa tiskarna še ni izgotovila, kar pa se zgodi že tekom prihodnjih dni. Vsem šolskim vodstvom in učiteljstvu sploh, ki se je odzvalo prošnji za zbiranje pirhov, izrekamo toplo zahvalo. Svoje končno priznanje in zahvalo pa bo izrekla Jugoslovenska Matica slovenskemu učiteljstvu, ko bo zbirka povsem zaključena. — Jugoslovenska Matica.

— Mladinski praznik priredi Jugoslovenska Matica dne 28. in 29. maja v Ljub-

LISTEK.

ALBINA MALAVASIČ:

Kako sem pričela brez vsakih sredstev z deškimi ročnimi deli na osemrazredni osnovni šoli.

(Konec.)

Višja skupina. Tu je šele dela, vsaka ura nam je prekratka. Kar sem našla v prejšnjih stopnjah, to tu spopolnujem, rabimo žago, kladivo in klešče, smo mizarji, kolarji in knjigoveži. Preveč bi bilo, ako bi naštevala vsa dela. Še nekaj splošnega iz moje dosedanje prakse.

Ne misli nikdar, da si v delavnici kot mojster med vajenci; zavedaj se, da si pastir med pastirji na paši, otrok med otroci na travniku, pri potoku, na dvorišču. Pusti, da ti oni razkažejo svoje zmožnosti in čudil se boš njihovim iznajdbam. Pri gnetenju boste šli v duhu na pašnik, zidali boste iz ilovice; zatvornice, mlinčke, predore, oblike raznih vrhov, postavite kar celo zidnico, oblikujte kravo s telikom, kozico

in ovčko; marsikdo pa se bo lotil pastirčka s psičkom. To bo tekma! Ko bo šolski zvo-nec naznanil konec druge ure, se bodo oglasili tudi vaši pridni delavci: »Oh, ostanimo še v šoli!« S pašnika ženemo živino na vodo. Ob potoku bomo zgibali čolnčke, velike ladje z dvema dimnikoma; iz vrh si bomo urezali piščal — zapiskali nanjo in ladja bo odplula v daljni svet med Zamorec in Kitajce, bogate Američane in revne Eskime. Vidite, kako neizmerno lep je ta predmet! Proč vsi ugovori, začeti je treba le z ljubeznijo in s pogumom, žal ne bo nikomur. Lepi uspehi, ki se pokažejo baš pri tem pouku v polni luči, bodo vsakemu plačali ves trud.

»In zdaj se oglasi jih sto: Koncentrični pouk ni to!«

Po vsem res ni in tudi biti ne more, dokler ne bo vsak razrednik sam poučeval ta predmet.

Odkar sem nastavljena za učiteljico moških ročnih del, posvečam vse sile enemu cilju, in ta je: »Da dobi otrok ljubezen do dela!« Živimo v dobi splošnega lenuharjenja. Ljubezen do dela je izginita. Otroku